

عنوان مقاله:

قصه شناسی فلک نازنامه

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان و ادبیات غنایی، دوره 8، شماره 28 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

حسن ذوالفقاری - دانشیار دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

فلک نازنامه، منظومه ای عامیانه و عاشقانه در عشق آفتاب، دختر شاه خاور به فلک ناز، پسر عزیز مصر، است که پس از دشواری های فراوان به هم می رسند. این مثنوی از چنان شهرتی در میان مردم برخوردار بوده که جزو کتاب های مکتب خانه به شمار می رفته است. علاوه بر این، در گذشته و هم اکنون نیز در میان ایلات و عشایر به عنوان شاهنامه فلک ناز خوانده می شود. سراینده این منظومه شاعری به نام ملا تسکین شیرازی است. ویژگی های سبکی بسیاری از منظومه های سنتی و عامیانه را در این منظومه می توان دید؛ از جمله جنبه های شگفت آوری چون خرق عادت ها، انسان ها، جانوران، موجودات، مکان ها و اشیای شگفت انگیز، طرح مدور، گزاره های قالبی، استفاده از ضرب المثل ها، کنایات و اغراق ها. زبان و بیان این داستان نیمه ادبی است و اصطلاحات و عبارات عامیانه فراوانی در آن دیده می شود. روابط علی و معلولی داستان ضعیف است و زاویه دید داستان، سوم شخص و روای، دانای کل است. زمان وقوع داستان مبهم، نامعین و فرضی است. مکان ها برخی واقعی و برخی نیمه واقعی هستند. شخصیت های داستان به جز دو تن همگی ایستا هستند و شخصیت تیپ شده ای در داستان مشاهده نمی شود؛ همه آنها همچون قصه های سنتی تک بعدی اند. بلاغت داستان بیشتر در حوزه وصف ها و اغراق هاست و بن مایه های مهم منظومه های عامیانه و عاشقانه در داستان مشاهده می شود. ساختار روایی و ریخت شناسی داستان براساس روش پراپ اما با کارکردهایی متفاوت انطباق دارد. بدین ترتیب، در این مقاله علاوه بر پرداختن به وجوه مختلف قصه شناسی فلک نازنامه، به کمک روش ساختارگرایی پراپ به تجزیه و تحلیل ساختاری عناصر قصه می پردازیم.

کلمات کلیدی:

تسکین شیرازی، فلک نازنامه، قصه شناسی، ریخت شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1279472>

